

ධනවාදයේ අසාර්ථකත්වය

The failure of capitalism

2013 මයි 03

යු රෝපිය ආර්ථිකය පිළිබඳව පසුගිය සතිය යුතු පුරාවට පලවු සංඛ්‍යාලේඛන, ගැඹුරුවන ආර්ථික හා සමාජ අරුධුදයේ ප්‍රකාශනය පමණක් නොවේ. එවාට, දෙන්ශ්වර ආර්ථික පරියායේ බංකාලොත්කම සලකුනු කරන ප්‍රාගාස්ථිතියායික අර්ථයක් ද පවතී.

සිය නවතම ආර්ථික පුරෝක්පරනයේදී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල, සමස්තයක් ලෙස යුරෝප් කළාපය සියයට 0.3න් හැකිලෙනු ඇති බවට අනාවැකි පලකර තිබේ. ඉතාලිය හා ස්පාඡ්නය සමග ප්‍රන්සය ගත්කළ ප්‍රමුඛ ආර්ථිකයන් තුන පසුබැංකට මූහුනපා සිටිය. ඒ හැරියට ගත් කළ හැකිලිම ම වැදගත් සාධකයකි. එහෙත් එය සිදුවන්නේ මූල්‍ය අරුධුදය භටෙනා වසර 5කට පසුව වීමේ කාරනය පෙන්නුම් කරන්නේ, එය නිර්මානය කළ යටි කළයේ ක්‍රියාවලියකි. යුරෝපිය ආර්ථිකය ගැඹුරෙන් ගැඹුරට පහත යන සර්පිලයක ගුහනයට හසුව තිබේ.

ස්පාඡ්නය දැන් අවපාත මට්ටමේ සියයට 27ක විරකියා අනු පාතයක් ද සියයට 57ක තරුන විරකියාවක් ද පෙන්නුම් කරයි. මිලියන හයකට වැඩි ස්පාඡ්නය කම්කරුවන්ට රැකියා නැත. ප්‍රන්සය තුළ පසුගිය මාසයේ රැකියාවක නොයෙදුනු හා රැකියාවක් සෞයමින් සිටින මුළු සංඛ්‍යාව වාර්තාගත මිලියන 3.2ට නැගුණි. යුරෝපිය සංගමය පුරා ගුම බලකායෙන් සියයට 12ක් වන මිලියන 26ක් මිනිස්ප්‍රන්ට රැකියාවක් නැත.

ව්‍යාපාතයේ අවසන් කාර්තුවෙහි ආර්ථික වර්ධනය යන්තම සියයට 0.3කි. නිල පාලක කවයන්, එක දිගට එන “වීපල් ඩිජ්” යන පසුබැංකන් යාන්තම් ගැලුවනේය යන සැනසුම් සුසුමක් හෙළුව ද තවමත් බ්‍රිතාන්‍ය ආර්ථිකය පවතින්නේ අරුධුදය පටන් ගන්නා විට තිබුනායින් සියයට 2.6ක් කුඩාවය.

බ්‍රිතාන්‍ය අන්විධින්නේ සියවසක් තුළ එහි දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ගැඹුරුම හා දිග්ගැස්සුන පහත වැරීමකි. අරුධුදයට ඇද වැට් මාස 51ක් ගතවු තැන මූහුනදෙන එම තත්වය, මහා අවපාතය, 1970 ගනන්වල හා 1990 ගනන්වල පසුබැම් අවධියේ ආර්ථික වර්ධනය ප්‍රකාශිත වීමට පවත්ගෙන තිබුනු තත්වය හා සැසදිය හැකිය.

රටත් වඩා, යුරෝපිය ආර්ථික දැක්ම නරක අතට හැරෙමින් තිබේ. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ නියෝජ්‍ය කලමනාකරන අධ්‍යක්ෂ බේවිඩ් ලිජ්ටන් පසුගිය සතියේ කල කුඩාවකදී, යුරෝපය “එකතුන පල්ල්වමේ තත්වයක” අන්තරායට මූහුනපා සිටින බවට අනතුරු ඇැගිවිය. “අායෝජන පහත වැවෙමින් තිබේ. විරකියාව වැඩිවිමට පවත්ගෙන තිබේ. මූල්‍ය වෙළඳපොලවල් කැබේලිවියාමේ තත්වයක පවතී.” කෙසේ වෙතත් යුරෝපයේ තත්වය, සමස්ත ගෝලිය දහනවාදයේ තත්වය පිළිබඳ නරකම ප්‍රකාශනය පමණි. එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ වර්ධනය රක්ෂණීය සියයට 2.5කි. විරකියාව අවපාත මට්ටම වලට ලැගාවී තිබේ. ඒ අතර දුෂ්ප්‍රත්කම වැබේමින් ද සමාජ අසමානතාවය ප්‍රාග්‍රැම් වෙමින් ද තිබේ. ගෙබරල් මහ බැංකුව ව්‍යාපාර ලාභ නෘතියාම මූල්‍ය වෙළඳපොලට මූදල් වක්කරන අතර ජනගහනයේ විශාල කොටසකගේ මූර්ත ආදායම අඛන්ඩව පහත වැවෙමින් තිබේ.

ධනපති මාධ්‍ය හා එහි ප්‍රකාශකයින්ට ද පන්ඩිතයින්ට ද ජනගහනයේ අති මහත් කොටසකගේ සමාජ තත්වය එන්ට එන්ටම නරක අතට හැරිම “නව සාමාන්‍යයේ” තවත් එක් ප්‍රකාශනයක් පමණි. ඉතිහාසයේ දැවැන්තම විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණික ප්‍රගමනයක් මධ්‍යයේ ජනගහනයේ එන්ට එන්ටම වැඩිවන සංඛ්‍යාවක් දුෂ්ප්‍රත්කම මෙම මූහුනදෙමින් සිටිය දී ඒ කිසිවෙකුටත් ඒ මන් ද යන්න පැහැදිලි කිරීමේ අවසානයක් ඇත්තේ නැත.

එහෙත් එවන් වර්ධනයක වැදගත්කම වසර 160කට පෙර කාල් මාස්ස විසින් ගෙනහැර දැක්වීය. එවන් සංසිද්ධියක් පෙන්නුම් කරන්නේ, “දෙන්ශ්වරය තවදුරටත් සමාජයේ පාලක පන්තිය ලෙස පැවතිමටත් එහි පැවැත්මේ තතු සියල්ලටත් වඩා ඉහලින් ඇති නීතිය ලෙස සමාජය මත පැවත්මේ යෝගා නොවන බවයි.”

එංගලන්ත මහ බැංකුව විසින් සංවිධානය කරන ලද සංසදයක් මැතකදී ලන්ඩ්වනයේ පැවැත්මේ යොහැ අතර එහිදී ජාම්පා ප්‍රධාන අර්ථාගාස්තුයා ඔලිවර් බිලොන්වාර්ව් මූහු කියන අරුධුදයේ පාඨම් ගෙනහැර දැක්වීය. එය වනාහි මූද්ධීමය හා දේශපාලන බංකාලොත් කම් පාපොච්චාරනයක් විය.

2008 මූල්‍ය අරුදුය ප්‍රපුරා යාම වැන්නක් තවදුරටත් සිදුවිය හැකි දෙයක් තොවේ යයි විශ්වාස කළ බිලැන්වාරඩ්, මුළුමනින්ම අන්ද මන්දව සිටි බව පිළිගත්තේය. මූල්‍ය ක්‍රමයේ “ගිලාබැසීම” වචනා ගැනීමට ඔහු අසමත්වූ අතර 2009 ගෝලීය වෙළඳාම බිඳ වැට්මට කුඩා දුන් ලෝක ආර්ථිකයේ අන්තර් සම්බන්ධකම් ඔහු සැලකිල්ලට තොගත්තේය.

තවද, “මූල්‍ය ක්‍රමයේ අතියා සුවිශේෂී ගැටලු සමග පොර බැඳීම සඳහා සම්ප්‍රධායික මූල්‍ය හා මූල්‍යය මෙවලම් ඩුදෙක් සැහැන්නේ නැති” බව පිළිගැනීමෙන් පසුව ඔහු, රුනියා සාර්ව තුවනක්කාර මෙවලම්, මූල්‍ය ක්‍රමය නියාමනය කිරීමේදී සැබුවින්ම ක්‍රියාකරවිය හැකි ද යන්න ගැන තමා විශ්වාසයකින් තොසිටි බව පැවසීය.

එලැන්වාර්ති තනිව සිටින්නේ නැති. එක්සත් ජනපද ගෙඩරල් මහ බැංකුව සිය ප්‍රමාණාත්මක ලිඛිල් කිරීමේ පිළිවෙත පුළුල් කිරීමට පසුගිය සැප්තැම්බරයේදී ගත් තීන්දුව හමුවේ, විවෘත ගෙඩරල් වෙළඳපොල කම්මුවේ සාමාජික රිවඩ් ගිහිර මෙසේ පිළිගත්තේය. “ආර්ථිකය නිවැරදි මගට ගැනීමට සමත්වනු ඇත්තේ කුමක් ද යන්න කිසිවෙකත් හරියට දන්නේ නැති.” කිසිම මහ බැංකුවක් “දැන් අප වැට් සිටින තැනින් සාර්ථක ලෙස ආපසු නිවෙස් බලා ගෙනයාමට අවශ්‍ය අත්දැකීම් සහිතව තොසිටියි.”

පසුගිය මාසයේ වොෂින්ටනයේ පැවති සිය වසන්ත සංතු රස්වීමෙන් අනතුරුව ජාම්‍රා විසින් කැඳවන ලද ඉහළ පෙළේ අර්ථාස්ත්‍රායින්ගේ රස්වීමේදී තවත් එවැනිම වියවුලක් දැකගත හැකිවිය. තොබේල් ත්‍යාගලාහි ජේර්ස් ඇක්ලොං ආර්ථික අරුදුය සමාන කලේ, ගසකට නැග ගත් එහෙත් ඉන් බැසැගැනීමට තොඳත් ප්‍රසේකු දැන් ගසෙන් වැට්මට පටන් ගැනීමක් ලෙසය. තොබේල් ත්‍යාගලාහි ජේර්ස් ස්ටිච්ලිට්ස් වසර පහකට පසුව “ප්‍රසා තවමත් ගස උඩ රඳී සිටින්නේ මන් ද යන්න පැහැදිලි කරන මනා ආර්ථික ත්‍යායක් නැතැයි” පවසන කළ තවත් අර්ථාස්ත්‍රායෙක් හඩ තැගුවේ වසර පහකට පසුව බලලා බිමට ගැනීමට කාලය එලඹි ඇති බව කියමිනි.

මධ්‍යතන පන්ඩිත්වයේ බංකාලොත්කම ද වැඩවසම් සමාජ පර්යාය පිළිබඳ සාකච්ඡාවල බංකාලොත්කම ද ප්‍රකාශයට පත්වන් ඇල්පෙනෙනි හිසක් මත සුර දුතිකාවන් කි දෙනෙකුට නැරිය හැකි ද යන ආකාරයටය.

නූතන කාලයේ දෙන්ශ්වර ධර්මාවාරයටත් හා ඔවුන්ගේ ගස් උඩ සිටින බලපුන් පිළිබඳ සාකච්ඡා, බුදු මහස්ගාත ලෙස පෙනී හිය ද ඒ ඔවුන්ගේ පොදුගලික අසාර්ථකත්වයන්ගේ ප්‍රතිපල තොවේ. අවසාන විගහයේදී ඔවුන්, සියවස් තුන්කාලකට පමණ පසුව එලඹි ගැඹුරුම අරුදුය පිළිබඳ කිසිදු පැහැදිලි දැක්මක් ඉදිරිපත් කිරීමට අසමත් වීමට හේතුව, ඔවුන් ආරක්ෂා කරන සමාජ-ආර්ථික පර්යාය එතිහාසික ප්‍රගමනයේ මොනයම් පෙර ගමන් අවස්ථාවකට හෝ ප්‍රතිවිරෝධව පිහිටීම නිසාය.

පාලක පන්තියේ දාජ්ටේවාදින් සේවියට සමාජවාදී සම්භාන්ත්ව සංගමය බිඳවැශීම සමාජවාදයේ අවසානය බව තිවේදනය කිරීම පිනිස බැහැගෙනු ලැබුව ද අර්ථාස්ත්‍රායින් හා මාධ්‍ය පන්ඩිතයින් දෙනවාදයේ අසාර්ථකත්වය ගැන කටක් අරිත්තේ නැති.

කෙසේ වෙතත්, ඔවුන්ගේ වික්ෂිෂ්ත හාවයෙහි මත්තිටට සම්පාදනයන්ම යටින් වැට් ඇත්තේ, මෙම ආර්ථික බිඳ වැශීම සමාජ හා පන්ති අරගලයන්ගේ ඉමහත් නැගීමක් ඇති කරසි යන වැබෙන හිතියයි. ටයිම් සගරාවේ මැතක පලුවූ ලිපියක සඳහන් වුතේ, මාකස් මෙවන් න්‍යායික පෙරදැකීමක් ඉදිරිපත්කර ඇති බවයි. “දෙන්ශ්වර ක්‍රමය, ලෝකයේ දෙන සම්පත් බඩුවාරී සුජ පිරිසක් අත සංකේත්දුනය කරන අතර ලෝක ජනතාව තොවැලැක්විය හැකි ආකාරයකට දුඟී හාවයට ඇද හෙළමින් ආර්ථික අරුදුයන්ට මග පාදයි.... සාක්ෂි පිළිබඳ වැබෙන තොරතුරු ගොනුව සංකල්පනය කරන්නේ ඔහු නිවැරදි විය හැකි බවයි.”

පුරෝපයෙන් හා වෙනත් තැන් වැළින් ගොනුවන විශාල සංඛ්‍යාලේඛන පෙන්නුම් කරන්නේ දෙනවාදය, විප්ලවාදී ඇගැවුම් ගැබීකරගත් මාරාන්තික අරුදුයකට එලඹි සිටින බවයි.

දෙනවාදී පර්යායේ ආරක්ෂකයින්ගේ බුද්ධිමය විසින් යාම පෙන්නුම් කරන්නේ, සමාජවාදී ජාත්‍යන්තරවාදයේ ක්‍රියාමාර්ගික පදනම් මත කම්කරු පන්තිය විසින් ගොඩනගන දැනුවත් දේශපාලන අරගලයක් මගින්, ලාභ කුමයේ බිඳවැශීම සලකුනු කරන සමාජ දිරාපත්වීමේ පහතට නැඹුරු සර්පිලයෙන් සමාජ ඉවතට මෙහෙයුවීම සඳහා මාවත විවර කරනු ඇති බවයි.

නික් බිමිස්